

12. Чорновіл В. Твори: в 10-ти т. / упоряд. В. Чорновіл; передм. М. Мариновича. – К.: Смолоскип, 2011. – Т. 7. – 1080 с.

13. Чорновіл В. Чи підніметься Кравчук з колін / В. Чорновіл // За вільну Україну. – 1991. – 5 лютого.

14. Чубаров Р. Конституція Автономної Республіки Крим. Позиція права чи політичної доцільності / Р. Чубаров // Віче. – 2003. – № 5. – С. 49–55.

*Козюра Ігор Валерійович, доктор наук з державного управління,
професор кафедри менеджменту
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»*
**ВІД СЕЛИЩА ДО МІСТА : ДОСВІД ОБ'ЄДНАНОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ**

В умовах децентралізації, становлення об'єднаних територіальних громад в Україні особливої актуальності набуває питання збереження їх самоідентичності, виявлення особливостей та сприяння розвитку як точок територіального соціально-економічного зростання, вивчення й узагальнення досвіду кращих вітчизняних практик. Прикладом такого перетворення є досвід Решетилівської селищної об'єднаної територіальної громади Полтавської області, а саме питання про повернення Решетилівці статусу (містечка) міста.

Селище міського типу Решетилівка є адміністративним, промисловим і культурним центром Решетилівського району Полтавської області та розташоване на відстані 40 км від обласного центру міста Полтава. На сьогоднішній день у селищі міського типу проживає понад 9 тис. мешканців.

Відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» Решетилівська селищна та Потічанська сільська територіальні громади об'єдналися в Решетилівську селищну об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селищі міського типу Решетилівка, включивши до її складу 11 сіл Решетилівського району [3].

Наведемо двадцять незаперечних історико-краєзнавчих аргументів, що будуються на історичних джерелах, і підтверджують необхідність вищевказаного рішення про зміну статусу населеного пункту [2].

Так, за 1653 р. в «Росписи городов и местечек, которыми Войско Запорожское владеет», Решетилівка позначено вже сотенним містечком Полтавського полку, в реєстровому списку якого значиться 123 козаки.

В «Делах Малороссийских» № 68 у списку міст Полтавського полку значилась і Решетилівка (1665 р.) .

Як свідчить «Журнал или поденные записи императора Петра Великого», з 13 по 19 липня 1709 р., після завершення Полтавської битви, російська армія перебувала на постой «в местечке Решетилровка». 17 липня «в местечке Решетилровка» Петро I підписав законодавчий акт щодо управління Лівобережною Україною - «Решетилівські статті».

В матеріалах ревізії «Компут Полтавського полку» 1718 р. сотенне містечко Решетилівка названо «городом», в якому налічувалося: козаків кінних - 449, козаків тяглих - 148, козаків піших - 30; селян з тяглом - 116 та піших — 113; діяло 4 ремісничі цехи.

1721 р. – на документах сотенної канцелярії вперше з'являється «Козацький герб містечка Решетилівки».

1765-1769 рр. - згідно з «Генеральним переписом Лівобережної України» до складу Решетилівської сотні входили: місто Решетилівка, села Надежда, Піщане, Потеряйки, Демидівка, Стінка, Дорогобидівське, хутори Коломацький, Бакаївська Вершина, Дригунове, Засідькове, Плоске та ін.

1713-1776 рр. - в «Архіві коша нової Запорозької Січі» неодноразово згадується «містечко Решетилівка Полтавського полку».

У 1774 р. Європа і світ дізнаються про славне містечко Решетилівка. Німецький академік Гільдерштедт, описуючи свою подорож по Україні, зазначив, що тут «славні, завивані смушкові шкірки, по всій Україні вживані для виробу шапок». В «Описі Чернігівського намісництва» О. Шафонський зазначає: «У XVIII столітті смушки дають великі прибутки: з них чорні з дрібними завитками найкраще розводять біля Полтави у містечку Решетилівка і на багато тисяч у Польщу і Сілезію відправляють».

У 1786 р. імператриця Катерина II, іменним Указом «Всемиловейше пожаловала» дійсному статському раднику, улюбленцю Потьомкіна, полковнику В. С. Попову «в вечное и потомственное владение местечко Решетилівка, в коей показано душ мужского пола 866, с его принадлежностями, землями и мельницами».

1818 р. – брати-юнкери Петро та Андрій Борисови «заснували у містечку Решетилівка» «Товариство першої згоди», від якого починається історія «Товариства об'єднаних слов'ян».

У 1845 р. Решетилівку відвідав Великий Кобзар України Тарас Шевченко, який потім устами свого героя повісті «Близнецы» зазначив, що в цьому містечку «церков с десять, я думаю, будет, и живут в нем все козаки».

1859 р. - за даними першого Всеросійського перепису: «Решетилівка Полтавського повіту - містечко власницьке і козацьке. 891 двір, 6514 жителів, 6 церков, єврейський молитовний дім, казенне училище, шпиталь, лазарет, волосне правління, сільська управа, поштова станція, 4 ярмарки на рік, базари (щотижня)».

1898 р. - як свідчать дані дослідження промислів Полтавського повіту, проведеного повітовим земством, «в містечку Решетилівка налічувалося 1324 кустарі, з них шевців - 255, колісників - 21, бондарів - 15, овчинників - 112 та ін.».

1900 р. - згідно з переписом «у містечку Решетилівка Решетилівської волості Полтавського повіту було 2 сільські громади - козацька і селян-власників, 902 двори, 5812 жителів».

У 1903 р. видатний географ П. Семенов-Тянь-Шанський занотовує у своїх записах: «Містечко Решетилівка набуло ролі видатного центру, і значна

частина поселення якого брала дільну участь у дальшому розвитку індустріальних відносин, традиційних промислів, виробництві або збуті місцевих виробів, пропонувала свої робочі руки»,

1903-1917 рр. – значний масив історичних документів початку ХХ століття, віднайдені у архівах Санкт-Петербурга земляком, професором А. Асаулом і переданих ним на «малу батьківщину», свідчить про те, що і на берегах Неви, у міністерствах і відомствах Російської імперії Решетилівка була дуже добре відома саме як «местечко, уездный центр Полтавской губернии». Одні лише назви історичних джерел переконливо підтверджують: «сведения о школах месгечка Решетилровка (1908 г.), церковные строения в местечке Решетилровка (1910 г.), дело об открытии смешанной 4-класной гимназии (1917 г.)» та ін.

1917-1921 рр. - зі статусом містечка пройшла Решетилівка і крізь революційні буревії. Так, як свідчать офіційні документи тієї пори, саме «на околиці містечка Решетилівка» 15 червня 1921 р. перехрестилися життєві стежини Н. Махна й М. Фрунзе.

У 1923 р. згідно з Постановою ВУЦВК утворюється Решетилівський район Полтавського округу в складі Решетилівської, Демидівської та Куликівської волостей з центром у містечку Решетилівка. На той час у містечку проживало 8259 жителів, з промислових підприємств діяли: шкірзавод, нафтовий державний млин, хлібопекарня, слюсарно-механічна майстерня, артіль металістів, ткацько-вишивальницька майстерня-школа «Трояндія», а також 11 постійних торгівельних закладів

1923-1935 рр. - гордістю містечка стає артіль художніх виробів, яка приносить Решетилівці світову славу. Килими та вишивка решетилівських майстринь були представлені на виставках українського мистецтва у Мюнхені, Парижі та ряді інших європейських столиць.

Так уже історично склалося, що втрата Решетилівкою статусу «містечка» пов'язана з іменами двох тиранів, катів українського, народу Петра Першого та Й. Сталіна. Спочатку, як стверджує легенда, в 1709 році Петро Перший образив козацьке містечко, напроорокувавши, що йому «не суждено быть градом никогда» (то ж і не дивно, що в минулі сторіччя решетилияни так і не звели навіть найпростішого пам'ятного знака на честь великого «невдячного» гостя). В 1938 р., у період сталінських репресій, було прийнято рішення про перейменування Решетилівки у «селище міського типу» (недолугий адміністративно-територіальний статус - «ні до села ні до міста») [1; 2].

То ж виникла необхідність відродити історичну справедливість і повернути Решетилівці статус міста (автор вважає за більш доречне історичне визначення як «містечка», проте воно не має законодавчого підґрунтя) з усіма похідними з цього наслідками. 7 листопада 2017 р. Верховна Рада України віднесла селище міського типу Решетилівка Полтавської області до категорії міст районного значення (проект Постанови Верховної Ради України № 6550) [3].

Враховуючи розташування Решетилівки на перетині магістральних шосейних сполучень загальнодержавного значення та в центрі Полтавської області, населений пункт має перспективи для подальшого соціально-економічного розвитку та залучення інвестицій. Віднесення населеного пункту до категорії міст районного значення надасть додаткові можливості розвитку Решетилівської об'єднаної територіальної громади та її економічного потенціалу.

Список використаних джерел

1. Козюра І.В. Решетилівка протягом століть була і має бути містом / І. В. Козюра // Решетилівський вісник. – 2016. – 23 верес. – С. 4.
2. Козюра І. В. Решетилівщина на скрижалях історії : істор.-краєзнав. нариси / І. В. Козюра, В. М. Козюра. – Лубни : Інтер Парк, 2016. – 116 с.
3. Проект Постанови Верховної Ради України «Про віднесення селища міського типу Решетилівка Решетилівського району Полтавської області до категорії міст районного значення» № 6550 від 7 червня 2017 р. та пояснювальна записка до нього.

*Ситник Олександр Іванович, кандидат політичних наук, доцент
доцент кафедри гуманітарних наук та права
Луцького національного технічного університету*

ФЕДЕРАЛІЗМ М.П. ДРАГОМАНОВА В КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕЇ

Українська національна ідея на різних етапах історичного розвитку мала різні свої носії і відображала різний конкретний зміст. можна виділити основні загальні властиві всім мислителям підстави української ідеї: по-перше, бачення тим чи іншим мислителем майбутнього державотворення України; по-друге, місце і роль нації, національності в даному процесі; по-третє, в рамках якої ідеології відбувається становлення державності України.

Відповідно до цього спробуємо розглянути бачення української ідеї в політичній доктрині М.Драгоманова.

М.Драгоманов, як мислитель пішов в ногу з західноєвропейською наукою, значно випереджав появу політичних ідей та практичне втілення в життя Росії. Такий випереджаючий розвиток ідей М.Драгоманова, зокрема, щодо національної справи, національної ідеї породив відношення до нього з одного боку, як до українського націоналіста (Д.Заславський та інші), з іншого – як до космополіта, якому чуже все національне (Я.Оршан, Д.Донцов).

Насправді ж політичні погляди М.Драгоманова базувалися на міцній основі широких наукових узагальнень. Відмічаючи необхідність ґрунтовної філософської освіти він сприйняв новітні досягнення в області філософської думки. Б.О.Кістяківський відмічає, що “за своїми філософськими поглядами М.Драгоманов, віддаючи данину своєму вікові і схиляючись перед успіхом дослідницьких наук та позитивних знань був переконаний позитивіст і